

NOTAT TIL EUROPAUDVALGET

13. november 2006

Fordeling af midler til territorialt samarbejde (mål 3) 2007-2013

Resumé

Kommissionen har primo august 2006 meddelt, at Danmark vil få tildelt ca. 91,7 mio. EUR (2004-priser) fra EU til grænseoverskridende og tværnationalt samarbejde for perioden 2007-2013. Det svarer til gennemsnitlig ca. 104 mio. kr. årligt (2007-priser). I notatet opstilles et forslag til fordeling af disse midler på de fire grænseoverskridende og to tværnationale programmer, som Danmark forventes at deltage i. Endvidere indeholder notatet forslag til danske positioner i forhandlingerne om organiseringen af programmerne.

1. Baggrund og indhold

Resultatet af budgetaftalen i EU betyder, at Danmark tildeles ca. 104 mio. kr. årligt til grænseoverskridende og tværnationalt samarbejde (det nye mål 3) i perioden 2007-2013. Det er en væsentlig stigning i forhold til den nuværende programperiode 2000-2006. Beløbene som vores nabolande skyder ind i de grænseoverskridende programmer er også væsentlig større end i den nuværende periode.

Mål 3-midlerne skal fra dansk side medfinansieres med mindst 25 pct., herunder af regioner, kommuner, stat og selvejende institutioner.

Beløbet er fra EU's side fordelt med godt 80 pct. til grænseoverskridende programmer, der omfatter samarbejde henover grænsen med vores nabolande, og knap 20 pct. til tværnationale programmer, der omfatter samarbejde med landene omkring Østersøen og Nordsøen. Et forslag til fordeling, der ligger inden for de beløbsrammer Kommissionen har meldt ud, er opstillet i tabel 1.

Tabel 1. Forslag til fordeling af mål 3-midler mellem grænseoverskridende og tværnationale programmer

	Mio. EUR (2004-priser)	2007-13	Mio. kr. årligt (2007-priser)
Grænseoverskridende programmer	76,7		87
Tværnationale programmer	15,0		17
I alt	91,7		104

Ifølge EU-forordningerne skal der i de *grænseoverskridende programmer* fokuseres på grænseregionale økonomiske, sociale og miljømæssige aktiviteter, herunder forbedring af vilkårene for iværksættere og SMV, samt fælles brug over grænserne af serviceinfrastruktur som sundhedsfaciliteter, uddannelse, kultur og turisme. Desuden er der mulighed for at styrke det administrative samarbejde over grænsen, et fælles arbejdsmarked samt forskning og udvikling.

De *tværnationale programmer* skal efter EU-forordningen fokusere på fire hovedområder: 1) innovation, 2) miljø, 3) tilgængelighed og 4) bæredygtig byudvikling.

1.1. Fordeling af mål 3-midler på programmer 2007-13

Danmark ventes i 2007-13 at deltage i fire *grænseoverskridende programmer* - to dansk-tyske, et dansk-svensk-norsk med to underprogrammer (et for Øresundsregionen og et for Kattegat/Skagerrak) og et for den sydlige Østersø, jf. tabel 2.

Tabel 2. Forslag til fire grænseoverskridende programmer 2007-13

Programmer	Danske deltagere	Øvrige deltagere
To dansk-tyske programmer	Region Syddanmark	Schleswig, KERN
	Region Sjælland	Ostholstein, Lübeck
Et dansk-svensk-norsk program med to underprogrammer:	Øresund:	Skåne
	Region Hovedstaden Region Sjælland	
▪ Øresundsregionen		
▪ Kattegat/Skagerrak	Kattegat/Skagerrak:	Vestra Götaland, Halland, sydlige regioner i Norge
	Region Nordjylland Region Midtjylland	
Et program for den sydlige Østersø	Bornholm	Skåne, Kalmar, Blekinge, nordlige regioner i Polen og Mecklenburg-Vorpommern samt Litauen

For så vidt angår de *tværnationale programmer*, vil hele Danmark, som det også i dag er tilfældet, være støtteberettiget under henholdsvis et program for landene omkring Østersøen og et program for landene omkring Nordsøen, jf. tabel 3.

Tabel 3. Forslag til to tværnationale programmer 2007-13

Programmer	Danske deltagere	Øvrige deltagere
Østersøen	Hele Danmark	Tyskland, Polen, Litauen, Letland, Estland, Finland, Sverige, Norge, Rusland, Hviderusland
Nordsøen	Hele Danmark	Tyskland, Holland, Belgien, Storbritannien, Sverige, Norge

Midler til de *grænseoverskridende programmer* foreslås fordelt på dansk side på baggrund af en samlet vurdering af følgende elementer:

1. **Nabolandenes prioritering:** For at få afbalancerede programmer tager fordelingen højde for hvor mange midler, nabolandene forventes at afsætte til programmerne.
2. **Fordeling mellem Øresund og dansk-tysk samarbejde:** I den nuværende periode har der været en ligelig fordeling af midler til Øresundssamarbejdet og det dansk-tyske samarbejde. Denne ligelige fordeling foreslås opretholdt.
3. **Befolkning:** Antal indbyggere der udløser støtte i de danske regioner involveret i de forskellige programmer indgår som en del af overvejelserne bag fordelingen af midler mellem de to dansk-tyske programmer.
4. **Særlige behov:** Særlige behov og muligheder for samarbejdsprojekter ved landegrænsen indgår ligeledes som en del af disse overvejelser.

Midler til de *tværnationale programmer* foreslås fordelt på dansk side – som hidtil – på baggrund af befolkning og antallet af samarbejdslande.

Det dansk-svensk-norske program og de dansk-tyske programmer

Ad 1. Fra svensk side har man oplyst, at man forventer at afsætte ca. 53 mio. EUR 2007-13 til det grænseoverskridende samarbejdsprogram med Danmark og Norge.

Fra tysk side forventes det, at der afsættes i ca. 30 mio. EUR 2007-13 til grænseoverskridende samarbejdsprogrammer med Danmark. Samarbejdet ventes alene at blive med Schleswig-Holstein.

Til samarbejdet med Sverige og Norge foreslås, på baggrund af de forventede bidrag fra vores nabolande, afsat 45 mio. EUR, og til samarbejdet med Tyskland foreslås afsat 30 mio. EUR, jf. tabel 4.

Ad 2. I den nuværende periode har der været en ligelig fordeling af midler til Øresundssamarbejdet og det dansk-tyske grænseoverskridende samarbejde. Princippet om en ligelig fordeling foreslås opretholdt for den kommende periode, så der indskydes 30 mio. EUR i det dansk-svensk-norske program som følge af, at Øresundssamarbejdet indgår i dette program, og de dansk-tyske programmer tildeles 30 mio. EUR, jf. tabel 4.

For så vidt angår det dansk-svensk-norske program, omfatter dette, i modsætning til perioden 2000-2006, også Kattogat-Skagerrak, og der indskydes derfor yderligere 15 mio. EUR i programmet. Således bliver det samlede danske bidrag i alt 45 mio. EUR.

Fordelingen af de samlede midler i det dansk-svensk-norske program mellem underprogrammer beslutes i et samarbejde mellem lokale/regionale og statslige norske, svenske og danske myndigheder. Det samme vil være til-

fældet, hvis et af de øvrige grænseoverskridende programmer etablerer underprogrammer.

Ad 3. Fordelingen af midler 20/10 mio. EUR mellem de to dansk-tyske programmer afspejler, at Region Syddanmark har ca. 0,95 mio. indbyggere (Sønderjylland, Ribe og Fyns amter), mens Region Sjælland har 0,56 mio. indbyggere der udløser støtte til samarbejde med Tyskland (Storstrøm og Vestsjællands amter).

Ad 4. I fordelingen af midlerne mellem de to dansk-tyske programmer er der også taget højde for de særlige behov og muligheder, der er for at drive projekter ved landegrænsen. Her er der en højere pendling på tværs af grænsen og dermed større behov for fælles initiativer, fx at understøtte udviklingen af et fælles arbejdsmarked.

Program for den sydlige Østersø

Bornholm vil blive omfattet af et program for den sydlige Østersø. Som for et tidligere baltisk program Bornholm har deltaget i 1994-99, foreslås der afsat 1,7 mio. EUR i 2007-13 til det nye program for den sydlige Østersø. Fra både svensk og polsk side ventes der afsat større beløb. Da Bornholms deltagelse alene omfatter 44.000 indbyggere, er der dog ikke forventning om et højere dansk bidrag. Region Sjælland ventes at deltage som såkaldt tilstødende område, der ikke fordrer EU-finansiering fra dansk side, men det giver mulighed for at regionen kan deltage i samarbejdsprojekter.

De tværnationale programmer

I fordelingen af midler til tværnationale programmer foreslås det at opretholde den hidtidige vægtning mellem Østersø-programmet og Nordsø-programmet. Baggrund for vægtningen er, befolkningsstørrelse og at der i Østersø-samarbejdet deltager 10 lande foruden Danmark, mens der i Nordsø-samarbejdet deltager 6 lande foruden Danmark. Det foreslås således at afsætte i alt 9 mio. EUR til Østersø-programmet og 6 mio. EUR til Nordsø-programmet.

Tabel 4. Forslag til vejledende fordeling på programmer af mål 3-midler 2007-13 sammenholdt med 2000-06.

	2000-2006 mio. EUR (2004-priser)	2007-2013 mio. EUR (2004-priser)	2007-13 mio. kr. årligt (2007-priser)
Grænseoverskridende	26	76,7	87
1 DK-SV-NO	13	45	51
2 Region Syddanmark- TY	10 3	20 10	23 11
3 Region Sjælland - TY	-	1,7	2
4 DK-SV-PO			
Tværnationalt	9	15	17
1 Østersøen	6	9	10
2 Nordsøen	3	6	7

I alt	35	91,7	104
--------------	-----------	-------------	------------

1.2. Administrativ organisering

Rammerne for den administrative organiseringen er fastlagt i forordninger og i Danmark fastlægges rammerne for organiseringen tillige i særlig lovgivning, jfr. nedenfor. Den administrative organisering af det enkelte mål 3-program fastlægges endeligt i programmerne inden de fremsendes til godkendelse i Kommissionen. Notatet omfatter således ikke sammensætningen af programmernes styrende organer mv.

Som det er tilfældet i den nuværende programperiode, ventes de deltagende regioner i grænseoverskridende programmer også fremover at få ansvar og kompetence delegeret fra ministeren/Erhvervs- og Byggestyrelsen. Ligeledes ventes administrationen af de tværnationale programmer i alt væsentligt at svare til administrationen af de tilsvarende programmer i den nuværende periode.

2. Høring

Der er foretaget høring i specialudvalget for Konkurrenceevne og Vækst.

Finansrådet støtter styrelsens indstillinger, og foreslår at overveje at konkurrenceudsætte en del af midlerne. Samtidig understreger man at medfinansieringen af mål 3-midler tænkes igennem i forhold til de øvrige bevillinger til bl.a. de regionale vækstfora.

Danske Regioner støtter overordnet styrelsens tilgang til administrationen og organiseringen af det territoriale samarbejde. Man støtter således, at regionerne er den naturlige geografi for samarbejdet, samt at der gøres en undtagelse herfor i tilfældet Bornholm. Man støtter endvidere, at operere med to underprogrammer for det grænseoverskridende DK-SV-NO-program, samt at lade fordelingen af midler mellem underprogrammerne ske i et samarbejde mellem de involverede landes lokale, regionale og statslige myndigheder. Man støtter også forslaget til administrativt set-up, hvor vi fra dansk side arbejder for at Region Syddanmark og Region Sjælland bliver forvaltnings- og attesteringsmyndighed for hvert af de to dansk-tyske programmer. Man støtter, at Øresundskomiteen bliver programsekretariat for Øresundsunderprogrammet og finder det, hvis dette ønske opfyldes, fornuftigt at NUTEK bliver forvaltnings- og attesteringsmyndighed for DK-SV-NO-programmet. Danske Regioner finder de to principper for fordelingen af midler 1) ligelige fordeling mellem Øresundsregionen og dansk-tyske samarbejde og 2) matchning af midler fra tysk og svensk side for fornuftige.

Danske Regioner anfører, at der fra dansk side bør arbejdes for, at Region Sjælland under programmet for den sydlige Østersø får mulighed for at samarbejde med Mecklenburg-Vorpommern.

3. Dansk holdning

Kommissionen skal godkende mål 3-programmerne, herunder de grænseoverskridende programmets geografi. I forhandlingerne med Kommissionen vil der fra dansk side blive arbejdet for, at det er regionerne, der for perioden 2007-2013 er den naturlige geografi for de grænseoverskridende programmer. Dog undtaget programmet for den sydlige Østersø, hvor alene Bornholm forventes at deltage fra dansk side. Fra dansk side vil vi arbejde for, at danske regioner bliver omfattet af programmerne som anført i tabel 2, samt at Region Sjælland bliver såkaldt tilstødende område under programmet for den sydlige Østersø.

I forslaget til fordeling af midlerne mellem de grænseoverskridende programmer er der lagt vægt på, at der skal være mulighed for at opretholde og udvide det aktivitetsniveau, som har været gældende for perioden 2000-2006.

Under hensyn til, at tildelingen af mål 3-midler fra EU som udgangspunkt er baseret på befolkningsandel i støtteberettigede områder, bør der i fordelingen tages hensyn hertil, men også til, at der er samarbejde, der alene er relevant ved landegrænsen.

Fordelingen af midler bør samtidig – inden for rammerne af det samlede beløb Danmark har til rådighed – kunne matche beløbene, der ventes afsat fra svensk og tysk side.

Danmark bakker op om, at indsatsen via mål 3 understøtter Lissabonmålsætningen og Göteborgmålsætningerne.

4. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.